

A Határon Túli Magyarok Titkárságának sajtószemléje

2023. szeptember 25.

A HTMT HÍREI

Előadás a Domus 'Collegium Hungaricum'-ban

Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt a Domus Café rendezvénysorozat első őszi eseményére, Daschek Éva, az MTA külső köztestületi tagjának előadására, amely A paleolit Érd-lelőhely archaeozoológiai kutatási címet viseli. [...] Az előadás a Domus 'Collegium Hungaricum'-ban, 2023 szeptember 28.-án (csütörtök) 18:00 órától lesz megtartva...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Összefoglaló: Az árulkodó hőmezőkről – Élesztős Pál külső tag székfoglaló előadása

Élesztős Pál külső tag megtartotta akadémiai székfoglalóját. Az előadásról szóló, képgalériával bővített összefoglaló: [...] A körülöttünk lévő élő és élettelen világot a környezetünkben kialakuló hőmezők a múlt időben egyértelműen lényegesen befolyásolják (irányítják?). Ennek felfedése és megértése ezért szükséges feladat, mivel mindennapi tevékenységünk hasznára is fordíthatóak. [...] Így van ez a szemcsés anyag gázrendszerű hőcserélők esetében is, ezért vizsgáljuk a különböző, ideális geometriájú szemcsék esetében a szilárd fázisban kialakuló hőmérséklet-lefolyást egyenáramú, illetve ellenáramú hőcserélők esetében is...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Sok a tisztázatlan kérdés a nők mozgósítása kapcsán

Október 1-től katonai nyilvántartásba kell vétetni magukat az orvos és gyógyszerész végzettségű nőknek. Ennek érdekében az ezen kategóriába eső hölgyeknek meg kell jelenniük a toborzóirodáknak. Ezzel kapcsolatban számos kérdés merül fel. [...] Kérdéseinkkel felkerestük a megyei egészségügyi főosztály több illetékesét is, akik azonban elzárkóztak az intézkedés kommentálása elől. Az elmúlt napokban sokat cikkezett róla a sajtó, vajon a kiutazási tilalom is érvényes lesz-e a nyilvántartásba vett nőkre? [...] Az Ukrán Fegyveres Erők soraiban jelenleg 42 000 nő szolgál, közülük több mint 5000 a fronton van...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Brüsszeli nyomásra módosította a kisebbségi törvényt Ukrajna

Elfogadta az ukrán kisebbségi törvény módosításáról és kiegészítéséről szóló jogszabálytervezetet csütörtökön az ukrán parlament. A módosításokat a Velencei Bizottság és az Európai Unió ajánlásaival összhangban eszközölték, különös tekintettel a nemzeti kisebbségek nyelvi problémájának rendezésére, mondta az ukrán sajtónak Irina Herascenko parlamenti képviselő. [...] Tisztázásképpen: nem a szomszédos országok által leghevesebben bírált, a kisebbségi oktatás létét fenyegető oktatási törvény módosításáról van szó, hanem a kisebbségi jogok kerettörvényéről. A jogszabály új változata elismeri a kisebbségi nyelvek használatának jogát a nyilvánosságban, amit a korábbi nyelvtörvény nem biztosított. Az új törvényváltozat előírja, hogy az ukrán állam ingyenesen biztosítja az anyanyelvű nyomtatott és elektronikus tankönyveket az Ukrajnában törvény által elismert nemzeti kisebbségekhez tartozó általános és középiskolások számára...” Forrás: Karpathir.com: [teljes cikk >](#)

Videó: Tanévnyitó a Rákóczi-főiskolán

Szeptember 23-án tartották a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (II. RF KMF) tanévnyitó ünnepségét, melyre a hagyományokhoz híven a beregszászi református templomban került sor. [...] Az egybegyűlteket ezután Taracközi Ferenc, a Beregszászi Református Egyházközség vezető lelkésze köszöntötte a 90. zsoltár 12. verséből vett igeszakasszal, [...] a megjelenteket Cserniczkó István, a II. RF KMF rektora, az MTA külső tagja köszöntötte. [...] Az idei felvételi időszakban a főiskolára 1086-an nyújtották be jelentkezésüket, közülük a különböző szakokon 523-an kezdték meg a tanulmányaikat, a hallgatók összlétszáma pedig az alap- és mesterképzéseken 1371 fő...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Beszélgetés: Kész Réka, néprajzkutató

A néprajzkutatás fontos szerepet játszik egy közösség identitásának fennmaradásában. Kárpátalján ilyen néprajzkutatók, hagyományörzők a Salánkon élő és tevékenykedő Kész Barnabás és neje, Margit, az MTA külső köztestületének tagjai. A lányukkal,

Rékával beszélgettem, aki szülei nyomdokaiba lépve szintén a néprajzkutatást választotta. [...] A Debreceni Egyetem néprajz szakára nyertem felvételt, majd muzeológiára specializálódtam, és a szakmai, módszertani keretet, a kritikus, önkritikus látásmódot ebben az intézményben szereztem meg – kezdte beszélgetésünket Réka. A disszertációm az 1991-es ukrajnai rendszerváltás hatásairól írom. Különösen érdekes számomra, hogy a helyiek krízishelyzetekben milyen kreatív válságkezelési stratégiákat alakítottak ki...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Videó: Erdélyi napok a Munkácsy Mihály Magyar Házban

Kortárs művészekkel és a Kárpátaljai Művészeti Akadémia hallgatóival telt meg az Erdélyi Béla Alkotóház udvara. [...] Az Erdélyi napok központi rendezvénye az Erdélyi család 3 generációja: Erdélyi Béla, Erdélyi János és László, valamint Villasek Rudolf és Tibor alkotásait bemutató tárlat megnyitója volt a Munkácsy Mihály Magyar Ház galériájában. [...] A tárlatról Kopriva Attila művészettörténész, az MTA külső köztestületének tagja mesélt...” Forrás: Tv21ungvar.tv: [teljes cikk >](#)

Pogánytánc – premier a beregszászi színházban

„Öt nő, egy még nem férfi, egy majdnem férfi és egy már nem férfi tánca...” A Brian Friel drámája alapján színpadra vitt Pogánytánc (Tánc Lughnasa idején) című előadás premierjével nyitották meg szeptember 22-én a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház harmincadik évadát. A bemutató előtt a színház zsúfolásig megtelt nagytermében helyet foglaló nézőközönséget Sin Edina, a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház megbízott igazgatója köszöntötte...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Orvos misszió Kárpátalján a Katolikus Karitásztól

A Katolikus Karitászt a határon túli prevenciószűrővizsgálatának elindításának 6. évfordulója alkalmából Kárpátaljára indított csapatot szeptember 22-én. A szűréseket a Técsői Magyar Tannyelvű Református Líceumban kialakított rendelésben fogják elvégezni. [...] Écsy Gábor, a Katolikus Karitászt vezetője elmondta, hogy a hatodik éve működő vizsgálatok olyan határon túli, magyarul lakott településekre jutnak el, ahová nem megoldott az orvosi szolgálat. Az első ilyen missziót Vojcek László szülésznőgyógyász szervezte meg 2017-ben. [...] Kiemelte, hogy 6 év alatt csaknem tízezer határon túl élő magyart vizsgált meg a misszió 80 tagja...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Az egykori Jugoszlávia utódállamainak találkozója Szerbia nélkül zajlott

Tanja Fajon, Szlovénia külügyminisztere volt a házigazdája pénteken az egykori Jugoszláviából kivált tagállamok első miniszteri szintű találkozásának New Yorkban, az ENSZ Közgyűlés 78. ülészaka keretén belül. [...] Szlovénia, Bosznia-Hercegovina, Horvátország és Észak-Macedónia külügyminiszterei közös közleményükben hangsúlyozták, a pénteki találkozón arról volt szó, miként lehetne felgyorsítani az utódlási kérdésekről szóló megállapodás végrehajtását. Ugyanakkor sajnálatukat fejezték ki amiatt, hogy Szerbia nem vett részt a találkozón – közölte a szlovén külügyminisztérium...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Fegyveres incidensek Észak-Koszovóban

Továbbra sem lehet bemenni az észak-koszovói Zvečan községben levő Banjska faluba, de onnan kijutni sem a szombat éjszakai összetűzés után, amelyben három szerb polgár és egy albán rendőr életét veszítette. [...] Josep Borrell, az EU kül- és biztonságpolitikai főképviseletje a koszovói véres események kapcsán kijelentette, hogy nagyon fontos megállapítani a tényeket a Banjsla falu bejáratánál történetekkel kapcsolatban, s hogy a felelősöket az igazságszolgáltatás színe elé kell állítani...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

MNT: 48 iskolában nyílnak 15 főnél kisebb létszámú magyar tannyelvű osztályok

Elfogadták a Magyar Nemzeti Tanács idei költségvetésének módosítását a tanács 8. rendes ülésén. Emellett az ülés 89 napirendi pontja között szerepelt a kis létszámú osztályok jóváhagyása, intézmények munka-, és pénzügyi beszámolóit, és igazgatóválasztások is. A Magyar Nemzeti Tanács ülésén egyhangúlag elfogadták a tizenöt főnél kisebb létszámú magyar tannyelvű osztály megnyitását 48 tanintézményben...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Kontrapunkt Lakoma első ízben: A vajdasági magyar közösséget és a magyar kultúrpolitikát érintő kihívásokról

Első alkalommal rendezték meg Óbecsén a Kontrapunkt – lakoma nevet viselő rendezvényt, amelyen a Híd folyóirat a Hídverő programsorozat részeként egynapos szellemi lakomára került sor társadalomtudósok és irodalmárok részvételével. A rendezvényen a vajdasági magyar közösséget és a magyar kultúrpolitikát érintő kihívásokból csemegéztünk. A rendezvény két főszervezője Berényi Emőke és Oresik Roland volt. [...] HONNAN HOVÁ? címmel, a népszámlálásról, a vajdasági magyarság és általában a lakosság fogyásának okáról szóló társadalomtudományi kerekasztallal kezdődött a Lakoma Óbecsén. Badis Róbert szociológus, Palusek Erik szociológus és Tóth Szilárd János politológus Sárceevity Hajdú Bea kérdéseire válaszolt. [...] A SZABAD SAJTÓ? című kerekasztalt Zakinszky Toma Viktória moderálta, Tőke János, a Sajtószabadság Alapítvány ügyvezetője, és Gyurkovics Virág, az Átlátszó Vajdaság oknyomozó portál főszerkesztője és alapítója voltak a beszélgetőtársai...” Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

Videó: Több mint 220-an kezdik meg tanulmányaikat a Szabadkai Műszaki Szakfőiskolán

Kicsivel több, mint 220 hallgató kezdi meg tanulmányait idén a Szabadkai Műszaki Szakfőiskolán. Továbbra is az informatika a legnépszerűbb szakirány, azonban a mechatronika és a gépészet is közkedvelt a hallgatók körében. [...] Zlatko Čović, a Szabadkai Műszaki Szakfőiskola közönségkapcsolati ügyekkel megbízott igazgatóhelyettese elmondta: [...] Az ösztöndíjak 36 ezer dinártól 50-60 ezer dinárig havi szinten mennek, továbbá ha a hallgatók részt tudnak venni állami ösztöndíjban vagy esetleg az MNT ösztöndíjprogramjában, akkor ez nagyon szép összeg. [...] Az intézmény igazgatója, Fürstner Igor elmondta, ez az ország legfelszereltebb ilyen jellegű oktatási intézménye. Az elmúlt mintegy tizenöt évben tavaly volt a legnépesebb a jelentkezés, a lelkesedés pedig idén sem csökkent...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Videó: Levéltári konferenciát tartottak Szabadkán

Levéltáraink nagyjai, szerepük, eredményeik és jelentőségük témában konferenciát tartottak a szabadkai Városházán. A szerbiai előadók mellett Magyarországról és Horvátországból is érkeztek szakemberek. [...] A 16. Szabadkai Levéltári Napon egyebek között szó volt a 25 éve elhunyt Magyar Lászlóról is, akinek kutatási területe főként Szabadka történetére vetődött ki a középkortól az Osztrák–Magyar Monarchia összeomlásáig, különös tekintettel a város művelődéstörténetére. [...] Mészáros Zoltán, Szabadkai Történelmi Levéltár fő levéltárosa, az MTA külső köztestületének tagja elmondta: A tanácskozáson szó esett még a levéltárosok jelentőségéről és szerepéről a két világháború között, a kulturális örökség őrzőiről, valamint, hogy a levéltárosok hogyan járultak hozzá a kulturális identitás megőrzéséhez a XX. században...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Videó: Brestyánszki Boros Rozália nyerte a 21. Vajdasági Magyar Drámaíró versenyt

A drámaíró verseny szerda reggel kezdődött az Újvidéki Színházban, amikor is a Magyar Szó aznapi számának cikkei közül kihúzták a címet. A Baglyok szaporodását segítik a költőládák címre Brestyánszki Boros Rozália, Góli Kornélia és Oláh Tamás írt drámát, amivel délután 5 óráig kellett elkészülniük. Este 7-kor újabb sorsolással döntöttek arról, hogy Mezei Kinga, Ricz Ármin és Urbán András rendezők kinek a szövegét állítják színpadra és melyik csapattal dolgoznak. [...] A három ösbemutatót a közönség a Magyar Dráma Napján, azaz szeptember 21-én láthatta és ezúttal a nézők egyben a zsűri szerepét is betöltötték, az ő szavazataik határozták meg a verseny eredményét...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Petőfi Sándort ábrázoló postai bélyeget adtak ki Szerbiában

Petőfi Sándor születésének 200. évfordulója alkalmából a magyar költőt ábrázoló bélyeget bocsátott ki a Szerbiai Posta. A bélyeg 130 dinárba kerül, ami pontosan a Magyarországra történő levélküldés költségének felel meg. [...] A bélyeg ünnepélyes bemutatóját Belgrádban, a Szerbiai Posta Múzeumában tartották. A bélyeget Boban Savić festőművész tervezte...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Az alföld. Petőfi – 200: Nemzetközi tájtörténeti-néprajzi konferencia

Szeptember 28-án és 29-én a MOZDULJ! PETŐFI! programsorozat részeként rendezik meg Az alföld. Petőfi – 200 nemzetközi tájtörténeti-néprajzi konferenciát a Vajdasági Magyar Képző-, Kutató- és Kulturális Központ szervezésében. A konferencián tájtörténészek és néprajzkutatók szemszögéből vizsgálják és értelmezik Petőfi Sándor, az alföldi rónaság szülöttjének természetképeit és tájképeit, valamint a vajdasági Petőfi-kultusz kibontakozását. A konferencián többek között az MTA külső köztestületének tagjai is előadnak: Silling István: Az alföldi vizek tisztelete: Alföldi kápolnáink történetéből; Tóth-Glemba Klára: Egy eltűnt falu nyomában – Mollyfalva; Németh Ferenc: A Petőfi-kultusz vajdasági alakulástörténete Silling Léda: A dél-alföldi csárdák világ Szőke Anna: Nem múlik el, csak átalakul. Gyermekélet az Alföldön a 19. század közepén [...] A belépés ingyenes, de helyfoglaláshoz kötött...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Vajdasági Magyar Táncszövetség és Sokadalom Topolyán

Szeptember 30-án Topolyán gyűlnek össze néptáncosaink és népzeneészeink. A Vajdasági Magyar Táncszövetség és Sokadalom elnevezésű rendezvény valójában Vajdaság kiemelkedő népzeneészeinek és néptáncosainak, népi kézműves mestereinek és a népművészet megannyi további ágában alkotó személyek nagyszabású találkozója lesz. Az al-dunai székelyek Vajdaságba érkezésének, idetelepülésüknek a 140 éves jubileuma köré szervezik a rendezvényt. Sutus Áron, a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség elnöke elmondta, hogy első ízben érte ez a megtisztelő feladat, hogy a szervezői lehetnek az eseménynek...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

ET: Magas a kisebbségi nyelvek használatára vonatkozó küszöb

Túl magas, ezért veszélyezteti a nyelvi charta teljes körű végrehajtását a 20 százalékos küszöb, amelyet a román jogszabályok a kisebbségi nyelvek közigazgatásban való használatának feltételeként szabnak meg – közölte a strasbourgi székhelyű, 46 tagot számláló Európa Tanács (ET) kisebbségvédelmi szaktestülete. [...] A jelentés az oktatás területén „nagyon kedvezőnek” ítélte a német és a magyar nyelv helyzetét, a szakértők ennek ellenére felszólították Romániát, hogy mielőbb kezelje a cseh és a roma kisebbséget is súlyosan érintő tanárhiányt. A szakbizottság ugyanakkor sajnálatát fejezte ki amiatt, hogy a polgári és közigazgatási eljárások során a kisebbségi nyelven írott dokumentumokat benyújtó feleknek viselniük kell a fordítás többletköltségeit. Ez ellentmond a kisebbségi charta rendelkezéseinek – hívták fel a figyelmet...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

700 lejes ösztöndíjat biztosítanak az iskolai tanulmányaikat folytató kiskorú anyáknak

Hétszáz lejes ösztöndíjat kapnak a kiskorú anyák, ha továbbra is járnak iskolába, gyerekeik pedig elsőbbséget élveznek a bölcsődei felvételnél – írja az Agerpres Natalia Intotero családügyi, ifjúsági és esélyegyenlőségi miniszter bejelentésére hivatkozva. [...] Döntő házként elfogadta a képviselőház szerdán azt a törvénytervezetet, amelynek értelmében a várandós nők és az öt évesnél kisebb gyermek kíséretében lévő személyek elsőbbséget élveznek a pénztáraknál, ügyfélablakoknál vagy kasszagépeknél, akár közintézményről, akár magántulajdonban lévő egységről van szó...” Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Publicisztika: Rakd le halott édesanyádat a temetőkapuban

Egy kartellezéshez hasonló monopol-helyzet alakult ki Udvarhely környékén a temetkezési piacon, az egyházak és egy magáncég összefogásával. Emiatt az elhunytak hozzátartozói többet fizetnek a temetkezésért, és a többi temetkezési cég a csőd felé tart. Olvasóink kértek meg, hogy foglalkozunk az udvarhelyi temetkezés kérdéseivel. [...] A Somorainál említtem az ügyfélszolgálatos hölgynek, hogy csak érdeklődni jöttem, megnézem, hogy kinél mekkorák az árak. Erre rákérdez, hogy hol lesz a temetés, és mikor mondom, hogy Udvarhelyen, egyből vágja is rá büszkén, hogy Udvarhelyen ők temethetnek csak. [...] Beszélgetésünk alatt az egyik nevét nem vállaló pap mondja: menjek, mondjam meg az önkormányzatnak, hogy csináljanak ők is egy temetőt és gondoskodjanak róla. Ez a gondolat visszaköszön a papok közös nagy nyilatkozatában is...” Forrás: Atlatszo.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Gyakornokság, mint útkeresés

A megfelelő pálya és munkahely kiválasztása sosem könnyű. A gyakornokságról, a munkahelykeresésről szolt a Seps Tabakó fesztivál egyik panelbeszélgetése. [...] Vincze Loránt európai parlamenti képviselő is azon a véleményen van, hogy Romániában egyre többen vesznek részt különféle gyakornoki programokon, sőt az európai uniós átlaghoz viszonyítva is mintegy 15-20%-kal magasabb a gyakornokok aránya. A széles érdeklődés annak is betudható, hogy a hazai felsőoktatás elég elméletközpontú. [...] A gyakornokság nemcsak a politikában, hanem az egészségügyben is előnyt jelent – mondta András-Nagy Róbert, a sepsiszentgyörgyi kórház igazgatója. Véleménye szerint az egészségügyi alkalmazottak esetében megfigyelhető hatalmas elméleti tudás mellett még nagyobb jelentősége van annak, hogy miként tudnak elvégezni különféle beavatkozásokat. András-Nagy Róbert kitért a mesterséges intelligenciára (AI) is...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Lingvai Dóra egyedüli magyarként jutott be a bukaresti rendőr akadémiára

Habár a bukaresti rendőr akadémia négy kisebbségi helyet tartott fenn a magyar anyanyelvű jelentkezők számára, idén egyedül csak a máramaroszigeti születésű Lingvai Dóra nyert sikeres felvételt. Megkeresésünkre elárulta, hogy a Leówey Klára Elméleti Líceum végzettjeként jól ismeri a román nyelvet, azonban más magyar anyanyelvű jelentkezőkhöz hasonlóan számára is megnehezítette a felkészülést az, hogy az összes vizsga román nyelven volt. [...] A korábbi évekhez hasonlóan, idén is nagy verseny alakult ki a magyaroknak fenntartott helyekre a bukaresti Alexandru Ioan Cuza Rendőrákadémián, ahol a négy helyre több jelentkező is volt...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Magyarul tanulhatnak a bukarestiek a Liszt Intézetben

Magyar nyelvtanfolyamot indít a bukaresti Liszt Intézet, amelyre október 5-éig jelentkezhetnek az érdeklődők. Kósa András László, a Liszt Intézet igazgatója elmondta, bár alapvetően nyelvtanfolyamot indítanak, azért igyekeznek a hallgatókat bevonni az intézetben zajló tevékenységekbe, rendezvényekbe, hogy a magyar kultúrával is megismerkedjenek. Elmondta, a magyar nyelvű tanfolyamok iránt leginkább azok érdeklődtek, akik az intézetbe jártak, a magyar kultúrával ismerkedtek, vagy éppen olyanok, akiknek felmenőik között voltak magyarok, de ők már nem beszélik a nyelvet. [...] Hozzátette, az oktatási minisztériumból is minden évben voltak jelentkezők. [...] Az október 5-től kezdődő kurzusokat Zopus András egyetemi előadó, a Bukaresti Egyetem Idegen nyelv és irodalom karának, Hungarológia tanszékének oktatója tartja...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Egy nap alatt öt, magyar kormánytámogatással megújult római katolikus templomot adtak át Erdélyben

Öt, a magyar kormány támogatásával, a Rómer Flóris Terv keretében felújított római katolikus műemlék templomot szenteltek fel és adtak át vasárnap Erdélyben. A központi szentmisét Szentdemeteren tartották, ahol Kerekes László gyulafehérvári segédpüspök adott hálát a felújításért. [...] A műemlékek felújításának jelentőségéről Kiss Lóránd restaurátort kérdeztük. [...] Azt mondanám, hogy minden műemlék-felújításnak van általános – mondjuk Erdély-szintű – jelentősége: még akkor is, ha egy falusi templomról van szó. Ez az erdélyi műemlékanyagban olyan, mint egy újabb könyv egy könyvtárban, vagy egy hiányzó puzzle darabka helyretétele...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Magyar Arany Érdemkereszteket adtak át Kolozsváron

László András, a Romániai Magyar Cserkészszövetség volt külügyi vezetője, Etikai Bizottságának tagja, kolozsvári körzetének és Apáczai Csere János cserkészcsapatának vezetője; Macalik Arnold, építész, műemlékvédelmi és urbanisztikai szakember, az Amaryllis Társaság elnöke és Sütő Szabolcs, Érsemjén Község Polgármesteri Hivatalának kulturális referense, koreográfus, az érsemjéni Ezüstperje Néptáncsoport vezetője és a monospetri Bábota néptáncsoport oktatója részesült Arany Érdemkereszt díjban Kolozsváron, amelynek odaítéléséről Novák Katalin, Magyarország államfője döntött. A három díjazott pénteken a Vallásszabadság Házában megrendezett díjátadó ünnepségen vehette át a kitüntetést Grezsa Csabától, Magyarország kolozsvári főkonzuljától...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Vélemény: Templom vagy iskola?

Meglepődéssel olvastam az idei tanévnyitókat követően a Facebookon egy vitát arról, mennyire jó ötlet tanévnyitót templomban szervezni. Amint arról lapunk is tudósított, idén is mind az öt kolozsvári színmagyar tannyelvű belvárosi iskola a város különböző templomaiban tartotta meg évnyitó ünnepségét. A református és az unitárius kollégium esetén senki sem kérdőjelezheti meg a helyszínt, hiszen egyházi iskolák...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: Transznacionális kisebbségvédelem a hidegháborúban

A Romániai Emberi Jogokért Bizottság az 1976-os alapítása óta, azaz több mint negyven éve New Yorkban működik. Az amerikai magyar szervezeti világ egyik fontos szereplőjéről van szó, amely a Kárpát-medencében élő magyar kisebbségi közösségek helyzetéért emelte fel a szavát az Egyesült Államokban, és ennek érdekében többször sikeresen mobilizálta az amerikai magyarság egy jelentős részét különböző lobbizási akciók keretében. [...] Ők, valamint az 56-os forradalom után elmenekült magyarok már nem agitáltak a határon túli magyar területek visszaszerzéséért, és kizárólag az emberi jogok dominánssá váló nyelvén keresztül közelítettek a kisebbségi magyarok problémáikhoz...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Női filmes alkotók szemléje: Pénteken kezdődik az Eva FilmMakers Fest Sepsiszentgyörgyön

Kizárólag női alkotók filmes szemléje várja a közönséget Sepsiszentgyörgyön szeptember 22. és 28. között. Az immár harmadik Eva FilmMakers Fest Románia egyetlen, kizárólag női filmeknek szóló filmfesztiválja. A 2021 őszen indított Eva FilmMakers Fest abból a vágyból indult, hogy egyensúlyt teremtsen a férfi és női tehetségek között a filmművészetben – egy olyan művészeti ágban, ahol a nőkhöz inkább a színészi, mint a rendezői tevékenység társul. A szemle célja, hogy a sepsiszentgyörgyi közönség elé tárja Románia, Magyarország és Irán női filmeseinek rendezésében készült alkotásokat...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Politológusok: Egyes szavazókat elriaszthat az agresszív kampány

Egyes szavazókat taszíthat és elriaszthat a választáson való részvételtől az agresszív kampány – nyilatkozta a TASR-nek Darina Malová politológus, a Comenius Egyetem munkatársa. [...] Juraj Marušiak politológus, a Szlovák Tudományos Akadémia munkatársa rámutatott, néhány korábbi választáson a „tűlfűtött” kampány visszautótt, és inkább az azt bevető párt szereplésére volt

negatív hatással, de ez most nem feltétlenül lesz így. [...] A szombaton esedékes előrehozott parlamenti választásokon mintegy 185 ezer fiatal, a 19-21 éves korosztályba tartozó diákkorú állampolgár járulhatna az urnákhoz, elméletileg. A fiatal generáció politikával szembeni általános demotivációjáról és frusztráltságáról Bárcki Zsófia egyetemi docens, a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Karának dékánja, az MTA köztestületének külső tagjával beszélgetett Kálmán Norbert a pátria rádióban...” Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Politikum: A szlovákiai magyarok médiafogyasztási szokásainak vizsgálata

Az Adapt Institute nemrég ismertette a legfrissebb kutatását, amelyben a szlovákiai magyarok médiafogyasztási szokásait vizsgálták. Az elemzés kidolgozásában egyebek mellett részt vett a magyarországi Political Capital kutatóintézet és a szlovák AKO közvélemény-kutató ügynökség is. A felmérés során 500 olyan szlovákiai személyt kérdeztek meg, aki a saját bevallása szerint tud magyarul. [...] A felmérésből kiderül, hogy a szlovákiai magyarok, illetve magyarul beszélő személyek legnagyobb része, 63,2 százaléka a hírek tekintetében szlovák nyelvű sajtóorgánumból tájékozódik. [...] A felmérés szerint a magyar nyelvű televíziókra, a rádiókra, de a nyomtatott sajtóra is igaz, hogy a megkérdezettek legnagyobb része, médiatípusonként 65–92 százaléka nem a hírek miatt fogyasztja azokat...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Hiánypótló kötet készül: Szlovákia – a történelmi Felvidék műemlékeinek képes enciklopédiája

A SINE METU egyesület szeptember 21-én a komáromi székházában megtartott, kétnyelvű sajtótájékoztatón mutatta be a terve szerint az ősz folyamán, saját gondozásában megjelenő, első könyvét: Peter Kresánek Szlovákiai műemlékek képes enciklopédiája című, átfogó képes útikönyvének magyar nyelvű változatát. [...] Orosz Örs, SINE METU egyesület elnökeként elmondta: hiánypótló céllal kezdeményezte a Szlovákiai műemlékek képes enciklopédiája című, 1000 oldalas, átfogó képes útikönyv magyar nyelvű változatának kiadását. A 17 500 hazai műemléket 7 ezer fotó segítségével is bemutató kötet már többször megjelent szlovák nyelven, egyszer pedig angol nyelven is...” Forrás: Muzsa.sk: [teljes cikk >](#)

Az Opus folyóirat 15 éve

A Szlovákiai Magyar Írók Társasága szervezésében a Dunaszerdahelyi Csallóközi Könyvtárban került sor az Opus irodalmi folyóirat első 15 évének megünneplésére. A jubileumi beszélgetésen jelen volt a lap főszerkesztője, Petőcz András Babérkoszorú- és József Attila-díjas költő, író, továbbá a SZMÍT elnöke Hodossy Gyula József Attila-díjas költő. A beszélgetést Nagy Erika moderálta. [...] Amikor összeáll egy lap, akkor három nagy egységünk van, amiről mindenképpen érdemes beszélni, mondta a főszerkesztő. Az egyik a Küszöb, ami a fiatalokat jelenti, tehát az olyan kezdőket, akik most fognak belépni az irodalomba. Ezek az alkotók zömmel a SZMÍT Text-túra irodalmi workshopjain résztvevő fiatalok...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Böszörményi István előtt tisztelegtek Losoncon

Losoncon egymás utáni két napon rendezvények zajlottak, melyeken Böszörményi István tanárra emlékeztünk. A Nógrádi Könyvtárban emlékeztek meg szeptember 21-én, csütörtökön a tanárról, helytörténészről és néprajzkutatóról. Barátja, Puntigán József, az intézmény munkatársa tartott kétórás, vetített képes előadást életéről és munkásságáról. [...] „...bölcsheliséggel...” „teljesen tiszta lelkiismerettel szolgáltam” volt a Böszörményi István-emlékkonferencia mottója, mely szeptember 22-én zajlott a losonci Kármán József Alapiskola Ráday-termében...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Megrendezték az V. Lévai Dr. Kucsera Ferenc-emléknapot

Idén szeptember 23-án volt 131 éve, hogy Léván meglátta a napvilágot Dr. Kucsera Ferenc későbbi szentendrei római katolikus káplán, aki a Tanácsköztársaság időszakában 27 évesen mártírhálált halt a szentendrei Duna-parton. A Lévai Szent László Kör, folytatva Ferenc atya helyi emlékének ápolását és lévai kultusza megteremtése érdekében kifejtett tevékenységét, szeptember 24-én rendezte meg az V. Lévai Dr. Kucsera Ferenc-emléknapot...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Megújult a vásárúti katolikus templom

Befejeződtek a Páduai Szent Antal római katolikus templom felújítási munkálatai, a megszállt templomot egy ünnepélyes mise keretein belül adták át a helyi híveknek. [...] Török Gergely, Vásárút polgármestere elmondta, hogy a Páduai Szent Antal római katolikus templom alapterületét tekintve a Dunaszerdahelyi járás második legnagyobb temploma, a felújításnak köszönhetően pedig a község ékkövévé vált...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Magyar tudós Firenzében

Krausz Csilla jelenleg endokrinológia professzor és kutatócsoport-vezető Olaszországban, a Firenzei Egyetemen, valamint társigazgatója a Firenzei Európai Andrológiai Akadémia (EAA) Andrológiai Képzési Központjának. Fő kutatási területe a spermatológia volt, [...] 1995-től a férfi meddőség, a centrális hipogonadizmus, a kriptorchidizmus, a heretumor genetikai hátterével és a hím ivarsejtek genomiális instabilitásával és epigenetikájával foglalkozik. A világ férfi meddőségi kutatói között publikációival a 19-dik helyen szerepel. [...] Néhány évvel ezelőtti statisztika szerint Európában a párok 15 százaléka meddő. [...] A hormonrendszert károsító vegyi anyagok (endokrin diszruptorok) olyan környezeti vegyszerek, amelyek befolyásolják a szervezetben található hormonok működését. Ezek a különböző kémiai anyagok, amik a műanyag üvegtől kezdve a krémekben is megtalálhatók, nagyon elterjedtek a környezetünkben...” Forrás: Becsinaplo.eu: [teljes cikk >](#)